srijeda, 19. listopada 2022.

P9_TA(2022)0366

Opći proračun Europske unije za financijsku godinu 2023. – svi dijelovi

Rezolucija Europskog parlamenta od 19. listopada 2022. o stajalištu Vijeća o nacrtu općeg proračuna Europske unije za financijsku godinu 2023. (12108/2022 – C9-0306/2022 – 2022/0212(BUD))

(2023/C 149/12)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir članak 314. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU),

— uzimajući u obzir članak 106.a Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju,

— uzimajući u obzir Odluku Vijeća (EU, Euratom) 2020/2053 od 14. prosinca 2020. o sustavu vlastitih sredstava Europske unije te o stavljanju izvan snage Odluke 2014/335/EU, Euratom ([1]),

— uzimajući u obzir Uredbu (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 ([2]),

— uzimajući obzir Uredbu Vijeća (EU, Euratom) 2020/2093 od 17. prosinca 2020. kojom se utvrđuje višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021. – 2027. ([3]) (Uredba o VFO-u), zajedničke izjave koje su Parlament, Vijeće i Komisija postigli u tom kontekstu ([4]), kao i povezane jednostrane izjave ([5]),

— uzimajući u obzir Međuinstitucijski sporazum od 16. prosinca 2020. između Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Europske komisije o proračunskoj disciplini, suradnji u proračunskim pitanjima i dobrom financijskom upravljanju te novim vlastitim sredstvima, uključujući plan za uvođenje novih vlastitih sredstava ([6]),

— uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. lipnja 2021. o uspostavi okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni uredaba (EZ) br. 401/2009 i (EU) 2018/1999 („Europski zakon o klimi") ([7]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 19. svibnja 2022. o društvenim i gospodarskim posljedicama ruskog rata u Ukrajini na EU – jačanje sposobnosti EU-a za djelovanje ([8]),

— uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 11. prosinca 2019. o europskom zelenom planu (COM(2019)0640) i svoju rezoluciju o njemu od 15. siječnja 2020. ([9]),

([1]) SL L 424, 15.12.2020., str. 1.
([2]) SL L 193, 30.7.2018., str. 1.
([3]) SL L 433 I, 22.12.2020., str. 11.
([4]) SL C 444 I, 22.12.2020.
([5]) Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 16. prosinca 2020. o Nacrtu uredbe Vijeća o utvrđivanju višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021. – 2027., Prilog 2.: Izjave (Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0357).
([6]) SL L 433 I, 22.12.2020., str. 28.
([7]) SL L 243, 9.7.2021., str. 1.
([8]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2022)0219.
([9]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0005.

srijeda, 19. listopada 2022.

— uzimajući u obzir posebno izvješće Međuvladina panela o klimatskim promjenama (IPCC) o globalnom zatopljenju od 1,5 °C, njegovo posebno izvješće o klimatskim promjenama i tlu te njegovo posebno izvješće o oceanima i kriosferi u kontekstu klimatskih promjena,

— uzimajući u obzir sporazum usvojen 12. prosinca 2015. na 21. konferenciji stranaka UNFCCC-a (COP21), održanoj u Parizu („Pariški sporazum”),

— uzimajući u obzir Tematsko izvješće 22/2021 Europskog revizorskog suda, „Održivo financiranje: za preusmjeravanje financiranja na održiva ulaganja potrebno je dosljednije djelovanje EU-a”,

— uzimajući u obzir Tematsko izvješće 09/2022 Europskog revizorskog suda, „Potrošnja sredstava u području klime u okviru proračuna EU-a za razdoblje 2014. – 2020. – Prijavljeni iznos veći je od stvarnoga”,

— uzimajući u obzir Tematsko izvješće 10/2021 Europskog revizorskog suda: „Uključivanje rodno osviještene politike u proračun EU-a: vrijeme je da se riječi pretoče u djela”,

— uzimajući u obzir ciljeve UN-a u pogledu održivog razvoja,

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 8. srpnja 2021. o godišnjem izvješću o funkcioniranju schengenskog područja ([10]),

— uzimajući u obzir Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća od 22. travnja 2022. o izmjeni Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije (COM(2022)0184) i izvješće A9-0230/2022 koje su Odbor za proračune i Odbor za proračunski nadzor donijeli o toj temi 8. rujna 2022., a koje je Parlament podržao na sjednici od 12. – 15. rujna 2022.,

— uzimajući u obzir europski stup socijalnih prava i rezoluciju Parlamenta o njemu od 19. siječnja 2017. ([11]),

— uzimajući u obzir strategiju EU-a za rodnu ravnopravnost za razdoblje 2020. – 2025.,

— uzimajući u obzir Uredbu (EU, Euratom) 2020/2092 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2020. o općem režimu uvjetovanosti za zaštitu proračuna Unije ([12]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 5. travnja 2022. općim smjernicama za pripremu proračuna za 2023., dio III. – Komisija ([13]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 7. travnja 2022. o procjeni prihoda i rashoda Europskog parlamenta za financijsku godinu 2023. ([14]),

— uzimajući u obzir Nacrt općeg proračuna Europske unije za financijsku godinu 2023. koji je Komisija usvojila 1. srpnja 2022. (COM(2022)0400) i pismo izmjene br. 1 tog nacrta (COM(2022)0670),

— uzimajući u obzir stajalište o Nacrtu općeg proračuna Europske unije za financijsku godinu 2023., koje je Vijeće usvojilo 6. rujna 2022. i proslijedilo Europskom parlamentu 9. rujna 2022. (12108/2022 – C9-0306/2022),

— uzimajući u obzir članak 94. Poslovnika,

— uzimajući u obzir mišljenja drugih dotičnih odbora,

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za proračune (A9-0241/2022),

---

([10]) SL C 99, 1.3.2022., str. 158.
([11]) Usvojeni tekstovi: P8_TA(2017)0010.
([12]) SL L 433 I, 22.12.2020., str. 1.
([13]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2022)0106.
([14]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2022)0127.

Dio III. – opći pregled

1. podsjeća da je Parlament u svojoj Rezoluciji od 5. travnja 2022. o općim smjernicama za pripremu proračuna za 2023. utvrdio jasne političke prioritete za proračun za 2020.; ponovno potvrđuje čvrstu predanost tim prioritetima i iznosi sljedeće stajalište kako bi se osigurala odgovarajuća razina financiranja za njihovo ostvarenje; smatra da Unija mora raspolagati svim mogućim proračunskim sredstvima kako bi odgovorila na aktualnu krizu i usredotočila se na potrebe ljudi;

2. budući da se proračunom Europske unije trebaju promicati javna ulaganja, pružati potpora proizvodnim i strateškim sektorima, javnim uslugama, stvaranju radnih mjesta sa zajamčenim pravima, borbi protiv siromaštva, socijalne isključenosti i nejednakosti, zaštiti okoliša i iskorištavanju punog potencijala svake države i regije, kao i uspostavi vanjskih odnosa koji se zasnivaju na solidarnosti, suradnji, uzajamnom poštovanju te promicanju i zaštiti mira;

3. naglašava da se Unija suočava s iznimno složenim skupom izazova, uključujući izravne i neizravne posljedice rata u Ukrajini, visoku inflaciju, sve veće siromaštvo, visoke cijene energije i rizike za sigurnost opskrbe te pogoršanje gospodarskih izgleda, posebno za mala i srednja poduzeća (MSP) i najugroženija kućanstva, potrebu da se osigura pravedan, uključiv i održiv oporavak od pandemije, krize u mnogim drugim dijelovima svijeta, tehnološke promjene, uključujući sve veću digitalizaciju, rodnu neravnopravnost, rastuću hitnost da se riješi problem klimatskih promjena i kriza biološke raznolikosti i njihovih posljedica te potrebu da se ubrza pravedna tranzicija, među ostalim ulaganjima u energetsku učinkovitost; smatra da bi proračun Unije trebao doprinijeti rješavanju tih problema i pružiti odgovarajuću potporu svima, te istodobno izražava zabrinutost zbog iznimno ograničenih razlika do gornje granice, koje iznose otprilike jednu trećinu onih od prošle godine ili, u slučaju naslova 6., zbog nedostatka razlike do gornje granice te ograničene fleksibilnosti i kapaciteta za odgovor na krizu ugrađenih u proračun; smatra da je nužno, posebno u vrijeme rata, potaknuti ulaganja i riješiti problem nezaposlenosti te postaviti temelje za otporniju i održiviju Uniju, uz istodobno usmjeravanje na konkretne mjere za suočavanje s posljedicama rata u svijetu; žali zbog činjenice da nacrt proračuna nije dovoljan odgovor na trenutačne izazove; podsjeća na to da višegodišnji financijski okvir (VFO) nije uspostavljen kao odgovor na pandemiju, rat, visoku inflaciju, visoke cijene energije, velik broj izbjeglica, nova pristupanja, nesigurnost opskrbe hranom i humanitarne krize;

4. žali zbog stajališta Vijeća o nacrtu proračuna kojim se u usporedbi s prijedlogom Komisije predviđa smanjenje od 1,64 milijarde EUR u odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza i 530 milijuna EUR u odobrenim sredstvima za plaćanja za naslove VFO-a; smatra da rezovi koje je predložilo Vijeće ne odražavaju ozbiljnost gore navedenih izazova s kojima se suočavaju Unija i njezini građani, da nisu zasnovani na objektivnoj procjeni provedbenih trendova niti apsorpcijskih kapaciteta i da su u suprotnosti s ključnim zajedničkim političkim prioritetima, čime se ugrožava sposobnost Unije da uspješno provede svoje ključne političke ciljeve i prioritete; smatra da Vijeće ne bi trebalo biti usmjereno na programe koji imaju koristi od prilagodbe predviđene člankom 5. Uredbe o VFO-u za „rebalans i stabilizaciju” jer bi to bilo u suprotnosti s ciljem tog članka, a to je jačanje posebnih političkih prioriteta; posebno podsjeća na to da se tim člankom ne predviđaju dodatna sredstva, kako je predložilo Vijeće; zaključuje da je stajalište Vijeća daleko od očekivanja Parlamenta; stoga odlučuje, u načelu, iznose odobrenih sredstava u svim linijama koje je Vijeće smanjilo vratiti na razinu iz nacrta proračuna, kako za operativne tako i za administrativne rashode, te nacrt proračuna uzeti kao početnu točku za stajalište Parlamenta;

5. zadržava odobrena sredstva unesena u nacrt proračuna za tematske posebne instrumente, odnosno pričuvu za solidarnost i pomoć u nuždi, Europski fond za prilagodbu globalizaciji za radnike koji su proglašeni viškom i pričuvu za prilagodbu Brexitu; smatra da bi, imajući na umu nepredviđene, izvanredne i dosad nezabilježene izazove s kojima se Unija suočava, trebalo iskoristiti puni iznos instrumenta fleksibilnosti; smatra da je, s obzirom na trenutačne teške međusobno povezane krize, potrebno mobilizirati razlike do gornje granice za 2021. u okviru odjeljka (a) jedinstvenog instrumenta za razliku do gornje granice i dodatna odobrena sredstva u okviru odjeljka (c) tog instrumenta;

srijeda, 19. listopada 2022.

6. podsjeća na svoje dugogodišnje stajalište da bi nove političke prioritete ili zadaće trebalo popratiti novim sredstvima; namjerava slijediti taj pristup za Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi okvira mjera za jačanje europskog ekosustava poluvodiča (Akt o čipovima) (COM(2022)0046) i Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Programa Unije za sigurnu povezivost za razdoblje 2023.-2027. (COM(2022)0057); u tom smislu pozdravlja činjenicu da Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o jačanju europske obrambene industrije aktom o zajedničkoj javnoj nabavi (COM(2022)0349) ne podrazumijeva preraspodjelu iz ostalih programa niti izdvajanje sredstava unutar njih;

7. smatra da proračun Unije zbog svoje veličine, strukture i pravila ima vrlo ograničen kapacitet za to da se na odgovarajući način reagira na izazove s kojima se suočava Unija ili da se na odgovarajući način financiraju i provedu nove zajedničke ambicije ili inicijative Unije najavljene u govoru predsjednice Komisije o stanju Unije 2022.; posebno podsjeća na to da su čelnici država ili vlada agresivni rat Rusije protiv Ukrajine opisali kao „tektonsku promjenu u europskoj povijesti” i da je Komisija izjavila da „nepredviđene potrebe koje su posljedica rata u Europi znatno nadilaze sredstva dostupna u aktualnom višegodišnjem financijskom okviru”, zbog čega su potrebni novi izvori financiranja; naglašava da bi Unija trebala preuzeti vodeću ulogu u pružanju dostatne, pravodobne i pouzdane potpore Ukrajini zajedno s međunarodnim partnerima; smatra da je to dodatni dokaz da hitne potrebe za znatnom revizijom VFO-a, koja bi se trebala podnijeti što je prije moguće, a najkasnije u prvom tromjesečju 2023., među ostalim kako bi bio fleksibilniji, kako bi se po potrebi podignule gornje granice da se uzmu u obzir nove potrebe i novi prioriteti te riješili problemi nastali uključivanjem troškova financiranja Instrumenta Europske unije za oporavak (EURI) u naslov 2.b;

8. ističe činjenicu da je stvarni napredak u pogledu novih vlastitih sredstava ključan za otplate EURI-ja i NextGenerationEU (NGEU), kao i za financijsku stabilnost i provedbu trenutačnih i budućih višegodišnjih financijskih okvira; poziva Komisiju da osigura pravodobno uvođenje novih vlastitih sredstava, u skladu s planom utvrđenim u Međuinstitucijskom sporazumu od 16. prosinca 2020., te da ubrza prijedlog za drugi paket; potiče Vijeće da poštuje dogovoreni vremenski okvir i ostvari potrebni napredak u okviru prvog skupa sredstava koji je Komisija predložila 22. prosinca 2021., s ciljem njihove brze provedbe;

9. naglašava da je potrebno odgovoriti na posljedice agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine, pandemije bolesti COVID-19, rastuće inflacije i povećanja nesigurnosti opskrbe energijom i hranom na razini Unije; posebno naglašava potrebu za dostatnim zelenim ulaganjima kako bi se ojačala energetska neovisnost Unije i proveo zeleni plan; podsjeća da kohezijska i poljoprivredna politika ne mogu biti glavni izvor financiranja hitnih prioriteta, zbog toga što se ugrožava provedba dugoročnih ciljeva, te ističe potrebu za potporom regijama koje su teško pogođene pandemijom i energetskom krizom; poziva Komisiju da, u svjetlu ograničenih sredstava iz proračuna Unije, reagira na visoke cijene energije, analizira potencijalnu fleksibilnost i dodatne izvore sredstava uključujući sva neiskorištena sredstva iz VFO-a za razdoblje 2014. – 2020., kako bi se pružila potpora malim i srednjim poduzećima i ugroženim kućanstvima;

10. smatra da bi Unija trebala poduzeti usklađene mjere za rješavanje energetske krize i predlaže znatna dodatna ulaganja u tom području; podsjeća da će za postizanje tog cilja biti potrebna dodatna financijska sredstva izvan proračuna za 2023.; stoga podsjeća na važnost pružanja dodatne financijske potpore u okviru programa REPowerEU; poziva na hitan dogovor o REPowerEU-u i njegovu provedbu kako bi se što prije mogla isplatiti sredstva u cilju brzog povećanja energetske neovisnosti Unije strateškim ulaganjima, uključujući potporu MSP-ovima i ranjivim kućanstvima;

11. pozdravlja rad Komisije na novoj klasifikaciji za mjerenje rodnog učinka potrošnje Unije; poziva Komisiju da se pobrine za to da ta klasifikacija bude usmjerena na točan i sveobuhvatan prikaz učinka programa na rodnu ravnopravnost kako bi se iz programa koji su trenutačno kategorizirani oznakom nula (zvjezdica) dobio najbolji učinak na rodnu ravnopravnost te kako bi se izvukle pouke za osmišljavanje programa; nadalje, poziva na proširenje primjene te klasifikacije na sve programe VFO-a kako bi se pokazali rezultati za proračun za 2023.; u tom kontekstu naglašava potrebu za sustavnim prikupljanjem i analizom podataka razvrstanih prema rodu; očekuje da će se sva rodno relevantna izvješća provesti na temelju količine, a ne broja djelovanja;

12. izražava duboku zabrinutost zbog toga što je Komisija nedavno financirala ili sufinancirala kampanje za promicanje hidžaba, navodeći, primjerice, da je „sloboda u hidžabu”; naglašava da se proračunom Unije ne bi trebale financirati buduće kampanje kojima bi se mogao promicati hidžab;

13. očekuje da će se postići ciljevi uključivanja klimatskih pitanja i biološke raznolikosti; u tom pogledu pozdravlja napore za transparentnijim i sveobuhvatnijim izvješćivanjem te naglašava potrebu za provođenjem dostatnih ex post evaluacija i radom na granularnosti raspoloživog datuma; poziva Komisiju da odgovori na zaključke Europskog revizorskog suda o preuveličanim rashodima u području klime; također pozdravlja izvješćivanje o rashodima povezanima s biološkom raznolikošću; međutim, izražava zabrinutost zbog toga što se ciljevi za 2026. i 2027. možda neće postići te poziva Komisiju da pojača svoje napore za njihovo postizanje; poziva Komisiju da pri predstavljanju godišnjih proračuna objavi iznose i udjele rashoda kojima će se doprinijeti postizanju oba cilja po programu; poziva Komisiju da prati provedbu načela nenanošenja bitne štete i da poduzme potrebne korektivne mjere ako i kada to bude potrebno;

14. ponavlja da proračun EU-a za 2023. mora odražavati provedbu preporuka koje je podržala Konferencija o budućnosti Europe;

15. stoga postavlja ukupnu razinu odobrenih sredstava za preuzimanje obveza za proračun za 2023. (svi dijelovi) na 187 293 119 206 EUR, što predstavlja povećanje od 1 702 055 778 EUR u odnosu na nacrt proračuna; odlučuje, osim toga, staviti na raspolaganje iznos od 836 090 000 EUR odobrenih sredstava za preuzimanje obveza koje odgovaraju iznosu opoziva iz članka 15. stavka 3. Financijske uredbe; utvrđuje ukupnu razinu odobrenih sredstava za proračun za 2023. (svi dijelovi) na 167 612 834 087 EUR u odobrenim sredstvima za plaćanje;

Naslov 1. Jedinstveno tržište, inovacije i digitalizacija

16. ističe znatan doprinos naslova 1. u odgovoru na posljedice rata u Ukrajini i postizanju klimatskih i energetskih ciljeva Unije, među ostalim smanjenju ovisnosti Unije o fosilnim gorivima, uključujući ona iz Rusije, podupiranjem istraživanja i ulaganja u održive energetske i prometne sektore; ponovno ističe potencijal programa ovog naslova za učvršćivanje Ukrajine na jedinstvenom tržištu, u infrastrukturnoj mreži i području istraživanja;

17. podržava prijedlog u nacrtu proračuna da se za tri klastera navedena u relevantnoj Zajedničkoj političkoj izjavi priloženoj Uredbi o programu Obzor Europa stavi na raspolaganje 78,8 milijuna EUR opozvanih sredstava ([15]); konstatira, međutim, da preostala opozvana sredstva za istraživanje za 2021. i 2020. iznose 836,09 milijuna EUR; unatoč ograničenim raspoloživim sredstvima i znatnim potrebama ustraje u tome da da bi taj neočekivano visok iznos opozvanih sredstava za istraživanja, koji Komisija nije predvidjela tijekom pregovora o VFO-u, trebao biti dostupan u cijelosti u okviru programa Obzor Europa, u skladu s člankom 15. stavkom 3. Financijske uredbe; podsjeća na vrlo visoku dodanu vrijednost Unije i izvrsnu stopu provedbe tog programa; stoga čvrsto vjeruje da bi preostali iznosi trebali dovesti do znatnog povećanja sredstava za ključne istraživačke prioritete, kao što su zdravlje (uključujući dugotrajni COVID i sindrom post-COVID, posebno za klinička ispitivanja), klima, mobilnost i energija, kultura i kreativnost, među ostalim za daljnji razvoj novog europskog Bauhausa, te hrana, bioekonomija, prirodni resursi i okoliš, kako bi se riješili gorući problemi s kojima se Unija suočava i pružila dodatna potpora istraživačima u okviru mjera inicijative Marie Skłodowska-Curie, uključujući istraživače iz Ukrajine, s posebnim naglaskom na europski zeleni plan, Digitalnu agendu i jačanje Europe u svijetu;

18. ističe duboku zabrinutost zbog predloženog načina upravljanja Fondom Europskog vijeća za inovacije i poziva Komisiju da se uključi u otvoreni dijalog s Parlamentom o načinu upravljanja Fondom kako bi se osiguralo pravilno izvršenje proračuna;

([15]) Uredba (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa, o utvrđivanju pravila za sudjelovanje i širenje rezultata te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1290/2013 i (EU) br. 1291/2013 (SL L 170, 12.5.2021., str. 1.).

srijeda, 19. listopada 2022.

19. poništava preraspodjele koje je Komisija predložila za financiranje Akta o čipovima i Programa za sigurnu povezanost, u skladu sa svojim stajalištem da bi se nove inicijative trebale financirati svježim novcem, te briše relevantne rezerve Vijeća, čime se osigurava odgovarajuća razina financiranja za prioritete programa Obzor Europa, programa Digitalna Europa i Svemirskog programa Unije; ponovno stavlja na raspolaganje opozvana sredstva za istraživanje kako bi se nadoknadilo izdvajanje sredstava u okviru programa Obzor Europa za Akt o čipovima i Program za sigurnu povezivost, tako da ti novi prijedlozi ne odvraćaju od postojećih istraživačkih prioriteta; naglašava da se apsorpcija sredstava iz NGEU-a ne može upotrijebiti za opravdanje neprovođenja članka 15. stavka 3. Financijske uredbe i neiskorištavanja znatnih iznosa opozvanih sredstava u vrijeme krize;

20. podsjeća na to da je Instrument za povezivanje Europe (CEF) ključan za poticanje ulaganja u razvoj održivih transeuropskih mreža visokih performansi; naglašava da Instrument za povezivanje Europe mora imati ključnu ulogu u dekarbonizaciji gospodarstva Unije tako što se njime podupire infrastruktura za alternativna goriva i energiju iz obnovljivih izvora, čime se ubrzava zelena tranzicija i povećava energetska neovisnost i sigurnost Unije, te se promiče međusobna povezanost diljem područja Unije, među ostalim s Pirenejskim poluotokom i s udaljenim, rijetko naseljenim regijama; naglašava da je dosad nezabilježen i neizazvan vojni napad Rusije na Ukrajinu razlog za hitnu potporu prometnoj infrastrukturi u Ukrajini i onoj koja vodi prema Ukrajini (rute solidarnosti) kako bi se omogućio prijevoz ključne robe u oba smjera; stoga predlaže povećanje odobrenih sredstava za financiranje potprograma CEF-a za promet i energetiku u ukupnom iznosu od 90 milijuna EUR iznad razine iz nacrta proračuna;

21. naglašava da je jedinstveno tržište koje dobro funkcionira u središtu oporavka i dugoročne konkurentnosti Unije; ističe važnost njegova očuvanja i prilagodbe u kontekstu brojnih izazova; poziva Komisiju da podnese potrebne prijedloge, među ostalim u okviru pisma izmjene, kako bi se premostio mogući jaz između stupanja na snagu Akta o digitalnim uslugama i povrata naknada za nadzor;

22. naglašava da su poslovni subjekti, a posebno MSP-ovi, koji čine okosnicu europskoga gospodarstva, teško pogođeni trenutačnim krizama, među ostalim u turističkom, kulturnom i kreativnom sektoru, koji su pretrpjeli ozbiljno smanjenje, te posljedicama agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine, posebno visokih cijena energije; podržava povećanje od 10 milijuna EUR u odnosu na nacrt proračuna za MSP-ove u okviru klastera „Jedinstveno tržište”; također predlaže povećanje od jednog milijuna EUR u odnosu na nacrt proračuna kako bi se podržao tekući rad Europske savjetodavne skupine za financijsko izvještavanje (EFRAG) u pripremi visokokvalitetnih standarda izvješćivanja, pod uvjetom da EFRAG donese plan rada u kojem se navode mjere za osiguravanje odgovarajućeg transparentnog propisanog postupka i javnog nadzora te ujednačene zastupljenosti dionika;

23. stoga povećava razinu odobrenih sredstava za preuzimanje obveza za naslov 1. za 663 650 000 EUR u odnosu na nacrt proračuna (isključujući pilot-projekte i pripremna djelovanja), što će se financirati korištenjem dostupne razlike do gornje granice i mobiliziranjem posebnih instrumenata; nadalje, za taj naslov stavlja na raspolaganje ukupan iznos od 836 090 000 EUR u odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza koji odgovara sredstvima opozvanima u skladu s člankom 15. stavkom 3. Financijske uredbe, čime se opozvana sredstva ponovno stavljena na raspolaganje u usporedbi s nacrtom proračuna povećavaju za 677 278 157 EUR;

Podnaslov 2.a – Ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija

24. ističe središnju ulogu kohezijske politike kao ključne investicijske politike i konvergencijskog instrumenta Unije za promicanje održivog rasta i podupiranje sveukupnog skladnog razvoja država članica i njihovih regija uključujući među regijama i unutar njih; očekuje da će se nakon zakašnjelog početka procesa programiranja u prve dvije godine VFO-a za razdoblje 2021. – 2027. provedba trebala ubrzati 2022.; poziva države članice i Komisiju da ubrzaju postupak programiranja kako bi 2023. počela provedba kohezijskih fondova, što će pomoći u rješavanju socijalnih, ekonomskih i teritorijalnih nejednakosti i poticanju gospodarstva Unije te pomoći javnom i privatnom sektoru, MSP-ovima i građanima u ovim teškim vremenima; ističe rizik od kašnjenja projekata zbog pandemije i rata u Ukrajini; traži od Komisije da procijeni i, prema potrebi, predloži potrebne prilagodbe politika i mjere potpore kako bi se osigurao nastavak i potpuna provedba svih projekata;

25. snažno potiče na to da u programima EU-a prednost dobiju projekti kojima se promiče i vrednuje stvaranje radnih mjesta sa zajamčenim pravima, na kojima su plaće i radni odnosi stabilni i regulirani;

26. prihvaća stajalište Vijeća u pogledu podnaslova 2.a;

Podnaslov 2.b – Otpornost i vrijednosti

27. ponavlja da se, unatoč zahtjevima Parlamenta da se Instrument za oporavak stavi iznad gornjih granica, troškovi refinanciranja plaćaju iz podnaslova 2.b; konstatira da će, u kontekstu nepredviđene situacije na financijskom tržištu zbog agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine, koji i dalje negativno utječe na gospodarstvo Unije te ga usmjerava na niži rast i veću inflaciju te rast kamatnih stopa, linija namijenjena za troškove financiranja EURI-ja vjerojatno biti u potpunosti potrebna i da bi potrebe mogle znatno premašiti predviđeni iznos; žali zbog činjenice da to de facto utječe na programe u okviru istog naslova jer se ograničava mogućnost Komisije da predloži navedena povećanja financijskog programiranja ondje gdje su potrebna; konstatira da se troškovi financiranja EURI-ja ne bi trebali preuzimati iz posebnih instrumenata namijenjenih za rješavanju nepredviđenih problema, kao što su posljedice rata u Ukrajini i energetska kriza;

28. stoga predlaže iznos od 200 milijuna EUR iznad razine iz nacrta proračuna za vodeći program Erasmus+, usmjeren na mobilnost u svrhu učenja u području obrazovanja i osposobljavanja, u skladu s potrebom koju je utvrdila Komisija za pružanje potpore ukrajinskim studentima i nastavnom osoblju, kao i svim studentima u cilju ublažavanja visoke inflacije; ističe da će ta odobrena sredstva pomoći i u izjednačavanju financijskog profila programa Erasmus+, koji je koncentriran na kraj razdoblja, čime će se osigurati dosljednije godišnje financiranje tog programa sa stabilnom potražnjom na godišnjoj razini; nadalje ističe da će veća sredstva doprinijeti tekućim naporima da se program učini zelenijim i uključivijim te da se omogući nastavak rada nakon Europske godine mladih 2022.; ističe najavu predsjednice von der Leyen u svojem govoru o stanju Unije da bi 2023. trebala biti Europska godina vještina, za što bi bila potrebna potpora iz proračuna za 2023.;

29. podsjeća na to da u okviru potprograma za sport Erasmus+ podupire neprofitna sportska događanja usmjerena na daljnji razvoj europske dimenzije sporta i promicanje pitanja važnih za sport na lokalnoj razini; ističe presudnu ulogu sporta u borbi protiv diskriminacije i promicanju socijalne uključenosti; stoga podupire potrebno i ciljano povećanje sredstava u iznosu od 10 milijuna EUR za liniju „sport” kako bi se omogućilo da se programom podrže specijalne olimpijske igre koje se održavaju u Berlinu 2023.;

30. ističe da Europske snage solidarnosti (ESC) pomažu mladima da steknu praktično iskustvo u drugoj državi članici, čime se poboljšava njihova zapošljivost i izgledi u životu; nadalje naglašava da Europske snage solidarnosti financiraju dobrovoljni humanitarni rad koji se obavlja u okviru Tijela za humanitarnu pomoć, koje može pružiti značajnu humanitarnu pomoć izvan područja sukoba; stoga odlučuje povećati odobrena sredstva za Europske snage solidarnosti za osam milijuna EUR u odnosu na nacrt proračuna;

31. naglašava da pandemija bolesti COVID-19 još nije završena te ističe potrebu za održavanjem potpore zdravstvenim sustavima kako bi se preko programa „EU za zdravlje” povećala njihova otpornost i poboljšala pripravnost; nadalje ističe ključnu ulogu koju taj program ima u podupiranju plana za borbu protiv raka, farmaceutske strategije za Europu i novoosnovanog Tijela za pripravnost i odgovor na zdravstvene krize; stoga poništava nerazmjerno i neopravdano smanjenje koji je predložilo Vijeće i jača program za 25 milijuna EUR u odnosu na nacrt proračuna, među ostalim za potporu mjerama za postizanje univerzalnog zdravstvenog osiguranja u cijeloj Uniji, koje obuhvaćaju kvalitetan pristup uslugama u području spolnog i reproduktivnog zdravlja;

32. ističe sve brojnije i ozbiljnije prirodne katastrofe u Europi, što je nedavno bilo vidljivo iz rekordnih šumskih požara tijekom ljeta 2022.; žali zbog toga što će se zbog klimatskih promjena takve ekstremne vremenske pojave koje često rezultiraju krizama intenzivirati te će ih biti mnogo više; stoga odlučuje, među ostalim i u skladu s obvezom koju je predsjednica Komisije preuzela u svojem govoru o stanju Unije 2022., ojačati Mehanizam Unije za civilnu zaštitu za 20 milijuna EUR kako bi se povećao kapacitet Unije za odgovor i bolje zaštitili njezini građani, uključujući kapacitete za mobilizaciju medicinskih jedinica u hitnim situacijama, te naglašava potrebu za ulaganjem u ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu tim promjenama u posebno osjetljivim regijama;

srijeda, 19. listopada 2022.

33. podsjeća na to da su kulturni i kreativni sektor, a često i mali poslovni subjekti, pojedinačni umjetnici i neprofitne organizacije u zajednici, teško pogođeni pandemijom bolesti COVID-19 i s njom povezanim javnozdravstvenim mjerama; ističe ključnu ulogu programa Kreativna Europa u podupiranju europske kreativnosti i vrijednosti Unije, kao i oporavka kulturnog i kreativnog sektora, poticanju medijske pismenosti i borbi protiv dezinformacija; stoga odlučuje povećati odobrena sredstva za taj program za 2023. za 12 milijuna EUR u odnosu na nacrt proračuna;

34. naglašava potrebu za promicanjem poštovanja vladavine prava i temeljnih prava; ističe ključnu ulogu programa Građani, ravnopravnost, prava i vrijednosti u jačanju vrijednosti Unije, građanstva i demokracije Unije, ravnopravnosti, rodne ravnopravnosti i vladavine prava u Uniji te u pružanju potpore žrtvama rodno uvjetovanog nasilja; stoga poništava rezove Vijeća za taj program; nadalje, odlučuje pojačati potprogram Daphne za dva milijuna EUR u odnosu na nacrt proračuna kako bi se riješio problem rodno uvjetovanog nasilja koje se pogoršalo od pandemije, kao i svih oblika nasilja nad izbjeglicama, djecom, mladima i drugim ugroženim skupinama, kao što su LGBTIQ+ osobe i osobe s invaliditetom, te potprogram „Uključivanje i sudjelovanje građana” za 1,5 milijuna EUR u odnosu na nacrt proračuna, posebno kako bi se osiguralo odgovarajuće djelovanje nakon Konferencije o budućnosti Europe;

35. izražava duboku zabrinutost zbog višestrukih izvješća u kojima se ističe financiranje udruga povezanih s radikalnim vjerskim i političkim organizacijama, kao što je Muslimansko bratstvo; poziva Komisiju da zajamči da se sredstvima Unije financiraju samo organizacije koje strogo poštuju sve europske vrijednosti, uključujući slobodu mišljenja, slobodu govora i ravnopravnost muškaraca i žena, posebno u okviru programa Građani, ravnopravnost, prava i vrijednosti; stoga traži od Komisije da organizacijama korisnicama nametne potpisivanje Povelje kojom ih se obvezuje na poštovanje tih vrijednosti prije stavljanja sredstava na raspolaganje;

36. podsjeća na važnost pružanja potpore socijalnom dijalogu i osposobljavanja radnika te osiguravanja stabilnog izvora financiranja; poziva Komisiju da se pobrine za dobru apsorpciju povezanih proračuna;

37. smatra da je potrebno dovoljno odobrenih sredstava u proračunskoj liniji za tursku zajednicu na Cipru kako bi se jasno doprinijelo nastavku i jačanju misije Odbora za nestale osobe na Cipru te pružila potpora Tehničkom odboru za kulturnu baštinu dviju zajednica;

38. konstatira da su mnogi dokumenti i komunikacije institucija, tijela, ureda i agencija Unije dostupni samo na engleskom jeziku; također konstatira da se radni sastanci održavaju bez mogućnosti usmenog prevođenja; traži da se poštuju načela, prava i obveze sadržane u Povelji Europske unije o temeljnim pravima i Uredbi br. 1/1958, kao i u unutarnjim smjernicama i odlukama, kao što je Kodeks o dobrom ponašanju zaposlenih u upravi; stoga poziva institucije, tijela, urede i agencije Unije da osiguraju potrebne ljudske resurse kako bi se osiguralo poštovanje višejezičnosti povećanjem broja zaposlenika odgovornih za pismeno i usmeno prevođenje;

39. ističe važnost zaštite proračuna Unije od prijevara, korupcije i drugih zabranjenih oblika ponašanja koji negativno utječu na proračun Unija i nacionalne proračune; naglašava, u tom kontekstu, središnju ulogu koju Ured europskog javnog tužitelja (EPPO) ima u zaštiti financijskih interesa Unije, među ostalim u pogledu upotrebe sredstava instrumenta NGEU-a, te u osiguravanju usklađenosti s vladavinom prava; stoga odlučuje primijeniti ciljana povećanja na Ured europskog javnog tužitelja i povećati broj osoblja kako bi se tom tijelu omogućilo da ispuni svoj mandat, čime se jačaju napori u borbi protiv prijevara, korupcije, pranja novca i organiziranog kriminala; poziva sve države članice da se pridruže Uredu europskog javnog tužitelja i osiguraju bolju zaštitu financijskih interesa Unije; podsjeća na važnost poštovanja općeg sustava uvjetovanosti za zaštitu proračuna Unije;

40. smatra da je potrebno osigurati odgovarajuće i stabilne izvore financiranja za institucijsku komunikaciju kako bi se Uniji omogućilo da surađuje s građanima, među ostalim na lokalnoj razini, suprotstavi dezinformiranju i olakša sudjelovanje građana u demokratskom životu, što je još hitnije s obzirom na ruski rat protiv Ukrajine; stoga vraća razinu iz nacrta proračuna na relevantne linije;

41. povećava iznos odobrenih sredstava za preuzimanje obveza za podnaslov 2.b za ukupno 272 821 707 EUR u odnosu na nacrt proračuna (isključujući pilot-projekte i pripremna djelovanja), što će se financirati korištenjem dostupne razlike do gornje granice i mobiliziranjem posebnih instrumenata;

Naslov 3. Prirodni resursi i okoliš

42. izražava ozbiljnu zabrinutost zbog utjecaja ruskog rata protiv Ukrajine i njegovih gospodarskih posljedica, kao i ekstremnih vremenskih uvjeta, uključujući teške i dugotrajne suše, na proizvodnju i distribuciju u poljoprivrednom sektoru i na tržištima hrane; ističe stratešku ulogu koju poljoprivreda ima u izbjegavanju prehrambene krize time što pruža sigurnu i visokokvalitetnu hranu po pristupačnim cijenama diljem Europe; podsjeća da je 2023. prva godina nove zajedničke poljoprivredne politike kojom će se pružiti potpora poljoprivrednicima u Uniji, koji imaju ključnu ulogu u održavanju gospodarske otpornosti ruralnih područja, kako bi se smanjila opterećenost dugom mladih poljoprivrednika i kako bi im se pomoglo s većim kamatnim stopama na zajmove i višim ulaznim troškovima; smatra da krizna situacija opravdava djelomičnu mobilizaciju nove pričuve za poljoprivredu za najmanje 10 milijuna EUR za mlade poljoprivrednike; poziva Komisiju da pripremi odgovarajuće izvanredne mjere u skladu s relevantnim odredbama temeljnog akta i da prema potrebi poveća iznos koji treba mobilizirati;

43. ponovno ističe važnost programa LIFE u podupiranju djelovanja u području zaštite klime i zaštite okoliša te njegovu ključnu ulogu u osmišljavanju mjera koje će poslužiti kao primjer i poticanju mjera za ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu njima te za zaustavljanje gubitka biološke raznolikosti; poziva na povećanje razine proračunske potpore za program LIFE u raznim potprogramima; naglašava da će svako godišnje jačanje programa LIFE podrazumijevati napredak u smjeru integriranja ciljeva i ambicija u područjima klime i biološke raznolikosti; smatra da trenutačne okolnosti opravdavaju stavljanje posebnog naglaska na članak koji obuhvaća prelazak na čistu energiju;

44. ističe da je proračun Europske agencije za okoliš potrebno znatno povećati kako bi se osigurala dovoljna financijska sredstva i osoblje za potpunu provedbu europskog zelenog plana i srodnih politika kao jednog od glavnih stupova preobrazbe gospodarstva Unije u pravedno, uključivo, održivo, otporno i ugljično neutralno; smatra da bi Komisija pod svaku cijenu trebala izbjeći ugrožavanje provedbe i primjene politika i zakonodavstva u području okoliša;

45. ističe važnu ulogu planova za pravednu tranziciju i potrebu za njihovim pravovremenim odobravanjem u trenutačnoj gospodarskoj i geopolitičkoj situaciji kako bi se osigurala potrebna ulaganja i rast u Uniji; naglašava da je potrebno osigurati neometanu provedbu Fonda za pravednu tranziciju kao ključnog instrumenta za povećanje energetske neovisnosti i inovacijskih kapaciteta Unije te za rješavanje socioekonomskih problema i pitanja energetske tranzicije kao odgovora na klimatske ciljeve;

46. povećava odobrena sredstva za preuzimanje obveza za naslov 3. (isključujući pilot-projekte i pripremna djelovanja) za 61 240 000 EUR u odnosu na nacrt proračuna, što će se financirati upotrebom dijela raspoložive razlike do gornje granice;

47. podsjeća na to da će se, kao i obično, pismom izmjene pojasniti stanje u pogledu EFJP-a i da se tijekom postupka mirenja pristup izmjenama u naslovu 3. može prilagoditi tome;

Naslov 4. Migracije i upravljanje granicama

48. primjećuje da je 2022. zbog rata protiv Ukrajine bilo potrebno osigurati dodatna sredstva u iznosu od 150 milijuna EUR za Fond za azil, migracije i integraciju (FAMI) kako bi se pružila potpora državama članicama koje primaju osobe koje bježe od sukoba; pozdravlja odluku o aktivaciji Direktive o privremenoj zaštiti ([16]) koja će, zbog prirode sukoba i napora država članica da zaštite žene i djecu od trgovine ljudima, uključujući trgovinu ljudima u svrhu seksualnog iskorištavanja, podrazumijevati dugoročniju financijsku obvezu i iziskivati trajnu proračunsku potporu državama članicama; stoga odlučuje povećati sredstva Fonda za azil, migracije i integraciju za 100 milijuna EUR u odnosu na nacrt proračuna za 2023.;

([16]) Direktiva Vijeća 2001/55/EZ od 20. srpnja 2001. o minimalnim standardima za dodjelu privremene zaštite u slučaju masovnog priljeva raseljenih osoba te o mjerama za promicanje uravnoteženih napora država članica pri prihvatu i snošenju posljedica prihvata tih osoba (SL L 212, 7.8.2001., str. 12.).

srijeda, 19. listopada 2022.

49. podsjeća na to da je 2022. također bilo potrebno osigurati dodatna sredstva za Instrument za upravljanje granicama i vize (BMVI) kako bi se omogućilo pružanje dodatne potpore najizloženijim državama članicama u kontekstu rata te poduprla daljnja integracija Rumunjske, Bugarske i Hrvatske u šengensko područje; nadalje, žali zbog toga što je Komisija u više navrata predložila smanjenje dogovorene financijske omotnice za BMVI kako bi se pronašla sredstva za agencije u području pravosuđa i unutarnjih poslova s proširenim mandatima, uključujući Europol u nacrtu proračuna; odlučuje, na temelju navedenih razmatranja, povećati sredstva za BMVI za 25 milijuna EUR u odnosu na nacrt proračuna za 2023.;

50. podsjeća na ključnu ulogu Agencije Europske unije za azil u pružanju potpore državama članicama u postupcima azila i međunarodne zaštite te konstatira da se njezino radno opterećenje povećalo, i zbog rata protiv Ukrajine i zbog novih zadaća koje su joj povjerene u okviru proširenog mandata; stoga odlučuje povećati broj zaposlenih u Agenciji;

51. ističe potrebu za daljnjim povećanjem odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i osoblja agenciju eu-LISA u skladu s utvrđenim potrebama te agencije, čime će joj se omogućiti nastavak provedbe niza ključnih projekata Unije u području unutarnje sigurnosti i upravljanja granicama tijekom 2023.;

52. ističe važnost učinkovite Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu (Frontex) za pružanje pomoći državama članicama u upravljanju zajedničkim vanjskim granicama Unije i osigurati integrirano upravljanje granicama uz potpuno poštovanje temeljnih prava; primjećuje da Frontex i dalje ima poteškoća s apsorpcijom velikog godišnjeg povećanja odobrenih sredstava i zapošljavanjem potrebnog dodatnog operativnog osoblja; poziva Komisiju da provede detaljnu analizu tog problema kako bi se poboljšala provedba pod nadzorom Parlamenta; stoga odlučuje podržati prijedlog Vijeća za smanjenje sredstava Frontexa za 2023. za 50 milijuna EUR; no ističe da Frontexu treba osigurati potrebna proračunska sredstva kako bi ispunio svoj mandat i obveze;

53. povećava ukupni iznos naslova 4. za 130 430 664 EUR u odnosu na iznos iz stajališta Vijeća i za 80 430 664 EUR u odnosu na nacrta proračuna, koji će se financirati iz dijela raspoložive razlike do gornje granice;

Naslov 5. Sigurnost i obrana

54. ističe važnost jačanja europske suradnje u obrambenim pitanjima uzimajući u obzir rusku ratnu agresiju protiv Ukrajine i izrazito nestabilno međunarodno okružje; smatra da takva suradnja čini Europu i njezine građane sigurnijima, ali i dovodi do veće učinkovitosti i potencijalnih ušteda; u tom pogledu poziva na povećanje sredstava za razvoj kapaciteta u okviru Europskog fonda za obranu kako bi se potaknula inovativna i konkurentna obrambena industrijska baza koja će doprinijeti strateškoj autonomiji Unije;

55. također predlaže povećanje sredstava za vojnu mobilnost kako bi se državama članicama pomoglo da djeluju brže i učinkovitije; primjećuje da su potrebna dostatna financijska sredstva za potporu misijama i operacijama u okviru zajedničke sigurnosne i obrambene politike, među ostalim s pomoću mjera kao što su financiranje prometne infrastrukture s dvojnom namjenom te pojednostavnjenje diplomatskih odobrenja i carinskih propisa; primjećuje da bi se vojna mobilnost mogla potaknuti i hitnim pristupanjem Rumunjske, Bugarske i Hrvatske šengenskom području; podsjeća na to da neuspjeh u rješavanju tog pitanja ima štetan gospodarski i geostrateški učinak; ističe da treba zadržati razinu sredstava iz nacrta proračuna Fonda za unutarnju sigurnost kako bi se osigurala dostatna sredstva za borbu protiv teškog i organiziranog kriminala s prekograničnom dimenzijom i kiberkriminaliteta;

56. povećava iznos za naslov 5. za ukupno 81 192 700 EUR u odnosu na nacrt proračuna (isključujući pilot-projekte i pripremna djelovanja), što će se financirati upotrebom dostupne razlike do gornje granice i mobiliziranjem posebnih instrumenata;

Naslov 6. Susjedstvo i svijet

57. s dubokom zabrinutošću primjećuje da su ruska agresija na Ukrajinu i njezini globalni učinci drastično povećali potrebe za humanitarnom pomoći, koje su već bile pod pritiskom zbog manjka financijskih sredstava i porasta broja kriza i sukoba u svijetu; traži znatno povećanje humanitarne pomoći kako bi se riješio problem nezapamćenog jaza između potreba i dostupnih resursa; žali zbog činjenice da za naslov 6. da nema raspoloživih sredstava do gornje granice i da on stoga nije prikladan za trenutačnu situaciju niti za rješavanje eventualnih novih kriza; smatra da bi se gornja granica

sredstava naslova 6. trebala hitno povećati; žali zbog toga što se nacrtom proračuna ne može barem održati trenutačna razina odgovora dok se humanitarne potrebe i hitne situacije diljem svijeta naglo povećavaju, posebno zbog pogoršanja nesigurnosti opskrbe hranom zbog učinka ruske ratne agresije na Ukrajinu, sve jačih učinaka klimatskih promjena i sve težih katastrofa izazvanih klimatskim promjenama i novonastalih sukoba; duboko je zabrinut da čak i uz povećanja koja je Parlament predložio ne bi bilo dovoljno sredstava za zadovoljavanje potreba za humanitarnom pomoći tijekom 2023.;

58. poziva na kontinuiranu i znatnu potporu istočnom susjedstvu, posebno za zemlje koje pomažu izbjeglicama koje bježe iz Ukrajine i koje su suočene s inflacijom i visokim cijenama energije i hrane; smatra da je potrebno podupirati političke, gospodarske i socijalne reforme i aktere civilnog društva, posebno aktiviste za ljudska prava i demokraciju, organizacije civilnog društva koje brane prava žena i prava zajednice LGBTIQ+ ili pružaju pomoć progonjenim osobama i političkim zatvorenicima, zajedno s ukrajinskim i moldavskim organizacijama koje su bile prisiljene restrukturirati svoje aktivnosti zbog agresivnog rata Rusije, organizacijama koje doprinose borbi protiv korupcije i neovisnim medijima koji pomažu u razotkrivanju dezinformacija i propagande;

59. traži da se južnom susjedstvu dodijele dodatna sredstva kako bi se poduprle političke, gospodarske i društvene reforme; pozdravlja nedavnu najavu stalne predanosti Unije višegodišnjem financiranju agencije UNRWA; ističe da cilj povećanja odobrenih sredstava za južno susjedstvo zapravo osiguravanje predvidivog financiranja agencije UNRWA s obzirom na njezinu ključnu ulogu u zaštiti palestinskih izbjeglica i zadovoljavanju njihovih osnovnih potreba, kao i u pružanju doprinosa njihovu ljudskom razvoju;

60. jača tematske programe i djelovanja za brzi odgovor u okviru Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa (NDICI-GE), posebno preko programa „People”, kako bi se odgovorilo na posljedice rata u Ukrajini, razvili čvršći zdravstveni sustavi i uklonili nedostaci u pristupu osnovnim zdravstvenim uslugama te kako bi se financirale mjere za prilagodbu klimatskim promjenama i njihovo ublažavanje s pomoću programa „Planet” te upotrebom linije za otpornost za poticanje sinergija među djelovanjima u području humanitarne pomoći, razvoja, javnih ulaganja i mirovnih djelovanja, posebno u zemljama kandidatkinjama za pristupanje koje još nemaju koristi od Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA);

61. ističe potrebu za povećanjem financijskih sredstava za zapadni Balkan u okviru IPA-e kako bi se podržao gospodarski razvoj i zapošljavanje te u smislu geopolitičkog prioriteta, posebno u kontekstu ruske neizazvane ratne agresije na Ukrajinu, koja se snažno odrazila diljem te regije, ali ustraje u uvjetima u pogledu vladavine prava za svaki euro dodijeljen u okviru proračuna za 2023.; u tom kontekstu poziva Komisiju da dio dodatnih sredstava za program Erasmus+ iskoristi za veće financiranje ustanova visokog obrazovanja u svrhu novog programa stipendija za studente iz zemalja zapadnog Balkana;

62. poziva da se Ukrajina i Republika Moldova što prije uključe u područje primjene IPA-e te da se u skladu s time poveća financijska omotnica programa; smatra da je potrebno pružiti potporu Ukrajini i Moldovi, kao novim zemljama kandidatkinjama za članstvo u Uniji, te Gruziji, kao vjerojatnoj podnositeljici zahtjeva, na njihovu putu prema članstvu u Uniji; poziva da se osigura financijska pomoć u okviru instrumenta IPA III u cilju promicanja međunarodne dimenzije programa Erasmus+;

63. odlučuje povećati potporu za stratešku komunikaciju, osobito za mjere suzbijanja globalnog dezinformiranja sustavnim praćenjem i razotkrivanjem dezinformacija koje šire državni i ostali akteri;

64. ističe ključnu ulogu makrofinancijske pomoći EU-a Moldovi, Albaniji, Bosni i Hercegovini, Gruziji, Kosovu, Crnoj Gori, Sjevernoj Makedoniji i Ukrajini u poticanju ulaganja te u podupiranju oporavka od krize prouzročene bolešću COVID-19 i posljedica rata;

65. povećava ukupni iznos naslova 6. za 465 000 000 EUR u odnosu na nacrt proračuna, što će se financirati mobilizacijom posebnih instrumenata;

srijeda, 19. listopada 2022.

Naslov 7. Europska javna uprava

66. smatra da su rezovi Vijeća u tom naslovu, koji su osmišljeni da bi se izbjeglo korištenje instrumenta fleksibilnosti, kako je predloženo u nacrtu proračuna, neopravdani i da ne bi omogućili Komisiji da ispuni svoje zadaće; stoga zadržava razinu iz nacrta proračuna za administrativne rashode Komisije, među ostalim za njezine urede;

67. ističe rizike za unutarnju sigurnost Unije koji proizlaze iz ruske invazije na Ukrajinu; u tom kontekstu pozdravlja pokretanje centra za potporu unutarnjoj sigurnosti i upravljanju granicama u Moldovi i poziva Komisiju da olakša i ubrza potpunu operativnost tog centra pružanjem logističke i financijske potpore u vidu suradnje s Glavnom upravom za unutarnje poslove i Glavnom upravom za pravosuđe te sa stručnjacima Unije iz relevantnih agencija Unije za pravosuđe i unutarnje poslove raspoređenima u Moldovi;

68. naglašava da je važno osigurati da Komisija ima dovoljno osoblja za ispunjavanje svojih zadaća, uključujući one koje se odnose na nove inicijative i novodoneseno zakonodavstvo; stoga poziva Komisiju da se pobrine da raspolaže dodatnim osobljem potrebnim za učinkovitu i djelotvornu provedbu; u tom kontekstu ističe učinak zakonodavnih prijedloga u okviru europskog zelenog plana, Akta o digitalnim tržištima i Akta o digitalnim uslugama te povećanja potrošnje Unije zbog instrumenta NGEU i Mehanizma za oporavak i otpornost na potrebe osoblja u određenim službama, posebno u Glavnoj upravi Komisije za okoliš (DG ENV), Glavnoj upravi za tržišno natjecanje (DG COMP), Glavnoj upravi za komunikacijske mreže, sadržaje i tehnologije (DG CNECT) i Europskom uredu za borbu protiv prijevara (OLAF); izražava zabrinutost zbog toga što Komisija nema potrebno osoblje za obavljanje potrebnog posla; traži od Komisije da uzme u obzir te potrebe za osobljem, a da pritom ne ugrozi broj zaposlenih u ostalim dijelovima institucije;

69. poziva na brzo donošenje ciljane revizije Financijske uredbe koju je predložila Komisija u vezi s postupanjem sa zateznim kamatama za zakašnjelo vraćanje ukinutih ili smanjenih kazni za kršenje pravila tržišnog natjecanja kako bi se izbjegao pritisak na rashode u okviru naslova 7.;

Pilot-projekti i pripremna djelovanja

70. ponavlja da su pilot-projekti i pripremna djelovanja važni kao sredstva za formuliranje političkih prioriteta i uvođenje novih inicijativa koje bi se mogle pretvoriti u trajne aktivnosti i programe Unije; nakon pažljive analize svih podnesenih prijedloga i uzimajući u potpunosti u obzir procjene Komisije o njihovu poštovanju pravnih zahtjeva i provedivosti, donosi ujednačen paket pilot-projekata i pripremnih djelovanja u kojima se odražavaju politički prioriteti Parlamenta; poziva Komisiju da brzo provede pilot-projekte i pripremna djelovanja te pruži povratne informacije o njihovoj uspješnosti i rezultatima postignutima na terenu;

Plaćanja

71. ističe potrebu da se osigura dostatna razina odobrenih sredstava za plaćanje u proračunu za 2023. te kao opće pravilo odlučuje poništiti rezove Vijeća i povećati odobrena sredstva za plaćanje u onim linijama u kojima je izmijenjen iznos odobrenih sredstava za preuzimanje obveza; naglašava da je potrebno ubrzati provedbu programa kako bi se izbjegli zaostaci u plaćanjima u drugoj polovici razdoblja VFO-a;

Ostali dijelovi

Dio I. – Europski parlament

72. zadržava nepromijenjenu ukupnu razinu svojeg proračuna za 2023. u iznosu od 2 268 777 642 EUR, u skladu sa svojim procjenama prihoda i rashoda usvojenima na plenarnoj sjednici 7. travnja 2022. i ažuriranima 3. svibnja 2022. na zahtjev Komisije zbog promjene procijenjene stope indeksacije; odlučuje na umjetan i proračunski neutralan način uključiti 98 radnih mjesta u svoj plan radnih mjesta za samo jednu godinu kako bi se omogućila integracija uspješnih kandidata na internom natječaju u svjetlu primjene članka 29. stavka 4. Pravilnika o osoblju, slično onome što je učinjeno u proračunu za 2020.; ažurira napomene za pet proračunskih linija kako bi se dodala mogućnost nadoknade troškova sudjelovanja podnositelja predstavki, uključujući putne troškove, troškove boravka i dodatne troškove, tijekom službenih putovanja Odbora za predstavke izvan prostorija Parlamenta;

73. potvrđuje važnu ulogu koju Tijelo za europske političke stranke i europske političke zaklade ima u pogledu transparentnosti, dobrog financijskog upravljanja i raznolikosti političkog sustava osiguravanjem primjene zajedničkih pravila; konstatira da je to Tijelo neovisno tijelo Unije, iako je njegov proračun uvršten u dio I. – Europski parlament; stoga odlučuje stvoriti zasebnu stavku za plaće i naknade osoblja koje radi za Tijelo te zasebnu liniju u planu radnih mjesta Parlamenta koja pokriva njegova radna mjesta, bez dodatnih odobrenih sredstava u nacrtu proračuna;

74. traži od Predsjedništva da za članak 3.2.3. – Podupiranje demokracije i jačanje parlamentarnih sposobnosti parlamenata trećih zemalja osigura dovoljna sredstva kako bi Parlament učinkovito doprinio organizaciji trećeg izdanja konferencije na visokoj razini Globalnog kampusa za ljudska prava, ako je to potrebno i moguće, među ostalim putem zahtjeva administracije Parlamenta za prijenos sredstava tijekom godine izvršenja proračuna;

75. u skladu sa svojom navedenom Rezolucijom od 7. travnja 2022. o procjeni prihoda i rashoda za financijsku godinu 2023. i uzimajući u obzir odgovore glavnog tajnika od 20. srpnja 2022.:

(a) podsjeća na to da nedostaci u borbi protiv kibernetičke i hibridne nesigurnosti u jednoj instituciji mogu utjecati na sve; stoga ponavlja da je važno da proračun Parlamenta bude na odgovarajući način opremljen za jačanje njegovih kapaciteta za borbu protiv kiberprijetnji i hibridnih prijetnji u korist svih institucija, posebno u svjetlu ruske ratne agresije na Ukrajinu, sve većeg broja napada posljednjih godina i predstojećih europskih izbora 2024.;

(b) prima na znanje trenutačne mjere koje uprava poduzima za borbu protiv dezinformacija i sve mjere usmjerene na pogrešno predstavljanje stajališta zastupnika, posebno s obzirom na europske izbore 2024.; ponavlja poziv na pojačanu suradnju među svim uključenim akterima na međuinstitucijskoj razini;

(c) prima na znanje potporu koja je pružena Skupini za potporu demokraciji i koordinaciju izbora i njezinim vodećim članovima u provedbi aktivnosti potpore demokraciji; pozdravlja pojačane aktivnosti i poziva na daljnju potporu komunikaciji s građanima pružanjem informacija i na jezicima jezičnih manjina, regija i zajednica, kada je to primjereno, te borbi protiv dezinformacija s posebnim naglaskom na novim prioritetnim zemljama;

(d) ponavlja, u kontekstu trenutačne revizije općih provedbenih odredbi o povratu troškova službenih putovanja i putnih troškova te unutarnjih pravila kojima se uređuju službena putovanja i putovanja dužnosnika i ostalih službenika Europskog parlamenta, da je na plenarnoj sjednici u nekoliko navrata izražena volja o iznosu naknada, odnosno da bi Predsjedništvo trebalo osigurati da se akreditiranim parlamentarnim asistentima isplaćuju iste naknade za službena putovanja koja obavljaju između triju mjesta rada Parlamenta kao i javnim službenicima i drugim djelatnicima;

(e) ponovno poziva Konferenciju predsjednika i Predsjedništvo da revidiraju provedbene odredbe kojima se uređuje rad izaslanstava i misija izvan Unije te Odluku o službenim putovanjima odbora izvan triju mjesta rada; naglašava da bi se takvom revizijom trebala razmotriti mogućnost da akreditirani parlamentarni asistenti, pod određenim uvjetima, prate zastupnike na službenim izaslanstvima Parlamenta i službenim putovanjima, čime bi se postigla odgovarajuća ravnoteža između visoke dodane vrijednosti za zastupnike u Europskom parlamentu i okolišnih, logističkih i proračunskih ograničenja;

(f) naglašava da Odbor Parlamenta za proračune treba pravovremeno i u razumljivom obliku primati sve relevantne informacije u vezi s proračunom Parlamenta kako bi mogao donositi odluke utemeljene na informacijama; iako prepoznaje važnost uspostave centara Europa Experience u svim državama članicama kao načina približavanja Unije građanima, traži ažuriranje tekućih troškova tih centara uzimajući u obzir visoku inflaciju; također traži ažuriranje zajma od 37,9 milijuna EUR koji je predložen za financiranje kupnje zgrade za centar Europa Experience u Dublinu u skladu s člankom 266. stavkom 6. Financijske uredbe;

(g) podsjeća na važnost transparentnog i pravednog postupka donošenja odluka o politici Parlamenta u području upravljanja nekretninama, u skladu s člankom 266. Financijske uredbe;

srijeda, 19. listopada 2022.

(h) podsjeća Predsjedništvo da je prije donošenja bilo kakve velike odluke o pitanjima koja se tiču nekretnina zbog njihova velikog utjecaja na proračun potrebno obavijestiti Odbor za proračune i savjetovati se s njime; poziva Predsjedništvo da istraži mogućnosti uštede i da u potpunosti preispita projekt o budućnosti zgrade Spaak u Bruxellesu;

(i) smatra da bi u vrijeme kada su građani Unije suočeni s dramatičnim porastom svakodnevnih troškova života, institucije Unije bez iznimke trebale pokazati solidarnost i biti primjer drugima, posebno u pogledu smanjenja potrošnje energije; napominje da inflacija i povećanje cijena energije predstavljaju golem pritisak na proračun Parlamenta; prima na znanje odluke Predsjedništva od 2. svibnja 2022. i 3. listopada 2022. o kratkoročnim mjerama za smanjenje potrošnje energije u Parlamentu; traži da korisnici sami mogu prilagoditi temperaturu u uredima i dvoranama za sastanke, no da pritom ostanu unutar dogovorenog okvira kako bi se postigle uštede; poziva Parlament da poduzme sve potrebne mjere za smanjenje srednjoročne i dugoročne potrošnje energije kako bi se smanjili računi za energiju u predstojećoj reviziji trenutačnog pristupa aktivnostima uštede energije; s obzirom na energetsku krizu i geopolitički kontekst, pozdravlja i potiče ulaganja u obnovljivu energiju i postupno ukidanje fosilnih goriva, a posebno ugradnju toplinskih crpki; poziva na povećanje proizvodnje energije na lokaciji, posebno postavljanjem najsuvremenijih krovnih fotonaponskih ćelija u Bruxellesu i Strasbourgu što je prije moguće, te pozdravlja novu studiju o troškovno učinkovitijim fotonaponskim pločama, koja je trenutačno u izradi; pozdravlja sustav upravljanja energijom u zgradama, uspostavljen u sustavu EMAS, i poziva na to da godišnja revizija bude dio nacrta procjene prihoda i rashoda koji predstavljaju službe; traži od Predsjedništva da pokrene razmjenu dobrih praksi među upravljačkim tijelima institucija Unije pri reviziji njihovih višegodišnjih strategija potrošnje kako bi se pronašli načini za daljnje uštede; potiče daljnju razmjenu mišljenja o najboljim praksama politika potrošnje energije izvan institucija Unije, primjerice s lokalnim vlastima;

(j) pozdravlja preliminarne korake poduzete za oblikovanje cilja ugljične neutralnosti; podsjeća i poziva zastupnike i klubove zastupnika da daju svoj doprinos aktualnom smanjenju broja transportnih kovčega koji se za vrijeme plenarnih sjednica prevoze između Bruxellesa i Strasbourga, na što se Predsjedništvo obvezalo; poziva da se u predstojećim proračunima isplaniraju relevantna ulaganja za oporabu i ponovnu upotrebu kišnice te racionalniju potrošnju vode;

76. poziva Parlament da nastavi provoditi redovite procjene načina organizacije svojih potreba za osobljem, da preraspodijeli radna mjesta među upravama u skladu s promjenama u prioritetima kako bi se u najvećoj mogućoj mjeri obavljale nove zadaće uz stalan broj osoblja i kako bi se procijenili rizici povezani sa zapošljavanjem sve većeg broja ugovornog osoblja, uključujući opasnost od stvaranja dvorazinske strukture osoblja unutar Parlamenta; uzimajući u obzir pravne obveze Parlamenta, ističe da u okruženju inflacije promjena prioriteta resursa ima sve veću važnost;

Ostali dijelovi (IV. – X.)

77. ističe pritisak koji visoka inflacija ima na rashode ostalih institucija; naglašava da su najveći dijelovi njihovih proračuna utvrđeni zakonskim ili ugovornim obvezama na koje utječe inflacija te da nemaju kontrolu nad stopama inflacije i povećanjem cijena energije; ističe potrebu da institucije imaju dovoljno osoblja kako bi ispunile svoj mandat; pozdravlja stalne napore koje institucije ulažu kako bi preraspodijelile osoblje i pronašle dodatne načine povećanja učinkovitosti, ali prepoznaje ograničenja tog pristupa u trenutačnom kontekstu kad se on primjenjuje u kombinaciji sa sve većim odgovornostima; žali zbog toga što Komisija nije odobrila dodatna radna mjesta koja su zatražile ostale institucije, neovisno o njihovim novim zadaćama; osuđuje horizontalni pristup Vijeća povećanju stope smanjenja za 1,8 postotnih bodova u svakoj instituciji te ga smatra neopravdanim; podsjeća na to da bi povećanje stope smanjenja emisija obvezalo ostale institucije na to da zadrže veći broj nepopunjenih radnih mjesta, čime bi se smanjila njihova radna snaga te njihova sposobnost da reagiraju na probleme građana i ispune svoj mandat;

78. stoga odlučuje vratiti razinu sredstava iz nacrta proračuna za Europski odbor regija; u skladu s džentlmenskim dogovorom ne mijenja čitanje Vijeća koje se odnosi na Vijeće i Europsko vijeće;

79. u sljedećim opravdanim slučajevima povećava razinu odobrenih sredstava ili osoblja iznad razine iz nacrta proračuna kako bi se institucijama dalo dovoljno sredstava za primjereno, učinkovito i djelotvorno obavljanje sve većeg broja zadaća iz njihova mandata te kako bi bile opremljene za buduće izazove, posebno u pogledu kibersigurnosti; u tom pogledu ističe da Unija nije dovoljno spremna za borbu protiv kiberprijetnji, koje su svake godine sve češće i složenije; smatra da bi svim institucijama Unije trebalo odobriti odgovarajuća sredstva i osoblje kako bi se te prijetnje riješile interno, ali i u kontekstu međuinstitucijske suradnje; stoga predlaže:

(a) da se zadrži razina odobrenih sredstava u skladu s procjenama Suda Europske unije i Europskog ombudsmana povećanjem razine odobrenih sredstava iznad razine iz nacrta proračuna za proračunske linije koje pokrivaju odobrena sredstva u vezi s novim osobljem, kao i broj radnih mjesta u njihovim planovima radnih mjesta;

(b) da se djelomično zadrži razina odobrenih sredstava u skladu s procjenama Europskog revizorskog suda, Europskog gospodarskog i socijalnog odbora, Europskog nadzornika za zaštitu podataka i Europske službe za vanjsko djelovanje povećanjem odobrenih sredstava iznad razine iz nacrta proračuna za proračunske linije kojima se pokrivaju odobrena sredstva u vezi s novim osobljem, kao i broj radnih mjesta u njihovim planovima radnih mjesta;

(c) da se ojača nekoliko operativnih linija, u skladu sa zahtjevom Europskog nadzornika za zaštitu podataka, kako bi se u proračunu za 2023. odrazili neočekivani visoki troškovi života koji nisu uzeti u obzir pri izradi njihovih procjena;

Ocjena pisma izmjene

80. prima na znanje činjenicu da pismo izmjene br. 1 nacrta općeg proračuna za 2023., koje ima ukupni neto učinak na rashode u iznosu od dodatnih 758,3 milijuna EUR u odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza i 2 394,9 milijuna EUR u odobrenim sredstvima za plaćanje, uključuje znatno povećanje odobrenih sredstava za plaćanje kao posljedica FAST-CARE-a; također prima na znanje činjenicu da Komisija predlaže mobilizaciju instrumenta fleksibilnosti u ukupnom iznosu od 822,1 milijuna EUR za naslove 2.b, 5. i 6.;

81. konstatira da pismo izmjene samo djelomično odražava zabrinutost i prioritete Parlamenta navedene u ovoj Rezoluciji, kao što su povećanje sredstava za humanitarnu pomoć, Mehanizam Unije za civilnu zaštitu i Erasmus+ te veća potpora obrani; međutim, izražava zabrinutost zbog toga što su predložena povećanja nedovoljna dok se na početku razdoblja pojačano financiraju neka od predloženih povećanja, a ne dodatna odobrena sredstva;

82. prima na znanje mjere i aktivnosti koje su dosad poduzete za potporu Ukrajini od početka rata te potiče Komisiju da predloži daljnje mjere; žali zbog toga što proračunski prijedlozi Komisije za 2023. ne pružaju odgovarajući odgovor na dalekosežnije posljedice ruske ratne agresije na Ukrajinu; smatra da su potrebe za 2023. mnogo veće nego što je predloženo u pismu izmjene;

83. prima na znanje prijedlog za mobilizaciju jedinstvenog instrumenta za razliku do gornje granice u iznosu od 450 milijuna EUR kako bi se pokrili troškovi financiranja EURI-ja; ističe činjenicu da stvarni iznosi potrebni za troškove financiranja EURI-ja u bilo kojem godišnjem proračunu ovise o kamatnim stopama na zajmove, čime se unosi znatna razina nesigurnosti u godišnje pregovore o proračunu; naglašava da ti troškovi nikada ne bi trebali biti nauštrb financiranja programa; naglašava da se upotrebom jedinstvenog instrumenta za razliku do gornje granice za pokrivanje troškova financiranja EURI-ja smanjuju već vrlo ograničenu fleksibilnost proračuna i uske razlike do gornje granice, a time i sposobnost odgovaranja na trenutačne i nove potrebe; podsjeća da je hitno potrebno temeljito revidirati VFO i zahtjeve Parlamenta da se EURI računa iznad gornjih granica VFO-a;

84. prima na znanje prilagođenu razinu odobrenih sredstava za ostale dijelove uzimajući u obzir trenutačnu procjenu prilagodbe plaća za 2022. koja je niža od predviđene u nacrtu proračuna za 2023. i prijenos odobrenih sredstava iz drugih institucija u CERT-EU kako bi se povećali kapaciteti Unije u području kibersigurnosti, čime se razina odobrenih sredstava drugih institucija smanjuje za 45 milijuna EUR;

srijeda, 19. listopada 2022.

o

o o

85. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju, zajedno s amandmanima na nacrt općeg proračuna, proslijedi Vijeću, Komisiji, ostalim relevantnim institucijama i tijelima te nacionalnim parlamentima.